

АКТУАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ

*Пашко Людмила Федорівна,
к. пед. н., доцент, в. о. зав. кафедрою методики змісту
освіти Полтавського обласного інституту післядипломної
педагогічної освіти імені М. В. Остроградського*

Представлено основні стратегічні напрями сучасної освіти, зокрема компетентнісно орієнтована освіта, яка перекриває недостатність прагматичного компонента, і обумовлений цим стратегічний напрям в освіті – профілізація. Основну стратегію сучасної освіти авторка вбачає в тенденції зміни освітнього ідеалу, формуванні конкурентоспроможної особистості, українця, який би вивів свою країну на новий рівень економічного розвитку.

Ключові слова: стратегія освіти, компетентність, прагматизм, профілізація, інтеграція, диференціація, освітній ідеал.

Пашко Л. Ф. Актуальные стратегии современного образования в работе учителя

Представлены основные стратегические направления современного образования, в частности компетентностно ориентированное образование, перекрывающее недостаточность прагматического компонента, и обусловленное этим стратегическое направление в образовании – профилизация. Основную стратегию современного образования автор усматривает в тенденции изменения образовательного идеала, формирования конкурентоспособной личности, украинца, который бы вывел свою страну на новый уровень экономического развития.

Ключевые слова: стратегия образования, компетентность, прагматизм, профилизация, интеграция, дифференциация, образовательный идеал.

L. Pashko. Actual strategies of modern education in the teacher's work

The main strategic directions of modern education in particular the competence-oriented education covering a lack of the pragmatic component and resulting in another strategic direction in education – career guidance. The main strategy of modern education is determined by the author as the tendency to change in the educational ideal of forming a competitive person, a Ukrainian who'd led their country to a new level of economic development.

Keywords: strategy of education, competence, pragmatism, career guidance, integration, differentiation, educational ideal.

Освітнім ідеалом класичної педагогіки є всебічно гармонійно розвинена особистість. Але в наш час, коли ця особистість виходить зі стін школи, вона не завжди може дати собі раду і не раз поповнює ряди безробітних. Це є великою проблемою освіти. Тому виникнення новітніх стратегій – це вичиня часу.

Першою такою стратегією в освіті є *акмеологічна* (від "акме" – "вершина"). Це підведення до вершини, до одержання найкращих результатів, побудова життєвих траєкторій задля досягнення високої мети.

Однією з важливих стратегій є також *оптимізація змісту освіти*. За всю історію людства вироблено дуже багато знань. В останні роки цей обсяг знань подвоюється кожні 2-3 роки, і все це треба втиснути у програми, у підручники і у бідні голови наших дітей. Наші учні перевантажені, а це призводить до того, що вони не хочуть учитися. Це теж одна з проблем нашої освіти.

Проблему оптимізації змісту освіти, напевно, можна порівняти з вирішенням проблеми керованої термоядерної реакції у фізиці. Існує кілька шляхів оптимізації. Один із них – це інтеграція, автор цієї ідеї

В. Р. Ільченко: "Слід учити не все, а основне, якого не так уже й багато". А коли людина виходить зі стін школи і потрапляє в навчальний заклад, там вона вивчає основи тієї науки, на якій ґрунтуються ті чи інші технології. Цього достатньо для професійної освіти.

Наступний стратегічний напрям – це *диференціація освіти*. На цій ідеї виникла особистісно орієнтована освіта. Вона покликана зробити кожну дитину успішною. У нашій загальноосвітній школі відповідь на це запитання неоднозначна, але шляхи вирішення проблеми є. Один з них – це досвід вальдорфських шкіл, які спираються на раннє виявлення здібностей і талантів. Дитина, вибираючи свій напрям діяльності, стає успішною сама відносно себе. Видатний німецький педагог Рудольф Штайнер, відкривши вальдорфську школу, хотів реалізувати ідею вільного виховання, і це йому вдалося. Вальдорфські школи поширені в усьому світі, є вони і в Україні. У Полтаві поки що такої школи немає, однак є дитсадок з вальдорфськими методиками.

Наступною важливою стратегією є *компетентнісно орієнтована освіта*. Ми в

класичній педагогіці маємо знанневий результат, що дає обізнаність, компетенцію. Наші діти, потрапляючи в зарубіжні школи, шокують своїм рівнем знань. Однак, вони зіштовхуються з проблемою, про яку американці говорять: якщо ти такий розумний, то чому такий бідний? Напевно, нам не вистачає прагматичного компонента в освіті, недостатнім є рівень сформованості компетентностей.

Цим обумовлений новий стратегічний напрям в освіті – *профілізація*. Вона покликана перекрити прірву між освітою і життям з тим, щоб наш випускник був творчим, підприємливим, конкурентоспроможним. Що таке конкурентоспроможність? Напевно, здатність людини виробляти продукт, який має попит, який продається. Зараз ми використовуємо кращі ідеї такого прагматичного підходу. Яким повинен бути сучасний випускник? Скажімо, виховний ідеал джентльмена, запропонований Дж. Локком ще у XVII столітті, включав такі компоненти: фізичне здоров'я, освіченість і підприємливість, здатність забезпечити успіх собі, своїй сім'ї і своїй державі – улюбленій Англії. З німецької педагогіки до освітнього ідеалу можна було б додати точність у часі і педантизм у праці, з японської – "роботоголізм" і оперативність впровадження та застосування новітніх технологій, з української народної – працелюбство. Щодо останнього – то наш народ завжди відрізнявся любов'ю до праці. Тому виникла тенденція зміни освітнього ідеалу, змінюються стратегії, і в епоху економічних ризиків, безробіття ми, напевно, повинні сформувати такого молодого українця, який би не розгубився в цьому складному світі. Найбільше, що цінується в зарубіжній педагогіці – це вміння людини створити для самого себе робоче місце і, що більш цінне, вміння створити

робочі місця для інших з тим, щоб зростала економіка країни, економіка в цілому, благополуччя людини взагалі. Головною стратегією зараз є зміна виховного ідеалу – такого нового українця, який би вивів нашу країну на новий рівень економічного і технічного розвитку. Це і є основна стратегія.

У зв'язку з цим мені імпонує думка Гегеля: "Людина повинна вважати себе гідною найвищого". Ми знаємо, що Гегель був ідеалістом. Ми вивчали ідеалізм Гегеля, матеріалізм Фейєрбаха і знаємо, що думка матеріальна. Усе ідеальне матеріалізується. Тому ми, напевно, повинні формувати і кристалізувати ідеї розвитку критичного мислення, уяви, фантазії, прагматизму тощо. Адаже все, що було до цього у мисленні, у думці, вже матеріалізоване, хоч би що ми взяли: меблі, машини, ракети, зв'язок, мобільні телефони, комп'ютери тощо. Стратегічні напрями в освіті повинні забезпечити конкурентоспроможність людини. І доцільно сьогодні згадати твердження Григорія Сковороди, який писав: "Ми створим світ луччій" (цитата на екрані); тож будьмо оптимістами!

ЛІТЕРАТУРА

1. Іващенко І. А. Формування професійної компетентності керівників навчальних закладів // Управління школою. – К. : Вид-во "Основа", 2010. – В. №3 (267). – С. 2-9.
2. Клепко С. Ф. Філософія освіти в європейському контексті / С. Ф. Клепко. – Полтава : ПОІППО, 2006. – 328 с.
3. Колос Ю. З. Методична модель та динаміка формування інформаційно-технологічних компетентностей в освітній галузі "Технологія" // Наукові записки ПОІППО : Концепції та методичні моделі вивчення освітніх галузей у профільній школі. – 2011. – Випуск 1. – С. 21-24.

СТРАТЕГІЇ ОСВІТИ, АБО ЯК ПОЄДНАТИ НЕПОЄДНУВАНЕ?

*Сиротенко Григорій Олександрович,
завідувач центру педагогічних інновацій та інформації
Полтавського обласного інституту післядипломної
педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського*

Поняття "стратегія" походить від грецького слова *strategia* (*stratos* – військо і *ago* – веду). Під стратегією зазвичай розуміють довгострокові плани, спрямовані на досягнення перспективних цілей.

Стратегія – це орієнтир чи напрям розвитку, шлях із сьогодення в майбутнє.

Стратегія – це принцип поведінки або наслідування деякої моделі поведінки.

"Стратегія є створенням – за допомогою різноманітних дій унікальної і цінної позиції" (М. Портер, професор кафедри ділового адміністрування Гарвардської школи бізнесу (Harvard Business School)).